

est. de quo in. l. i. ff. de contrahen. empt.
*Origo emendi vendendi que (inquit
 Paulus) a permutationibus capit, v-*
nusquisque enim secundum necessita-
tem temporum ac rerum, Utilibus inuti-
lia permutabat, quoniam plerumque
euenit, ut quod alteri superest, alteri
desit, unde idem Paulus in. l. fin. ff. de re-
rum permutatione, vicina dixit permu-
tationem emptioni & similem vtriusq;
rationem existimabit. in. l. i. ff. eod.

3 Permutatio autem in eo inutilis esse
 coepit, quod saepe inaequalitate quadam
 rationes omnes humanae vitae confunde-
 bat, area, & aeneam semel compertum
 est aureis fuisse commutata unde cele-
 bris illa Emanauit ab Homero usque; Ili-
 dos Sexto, Diomedis & Glauci permuta-
 tio, de qua frequens apud antiquiores re-
 cordatio est, apud Platonem in Phaedro,
 apud Aristotelem quinto libro Mora-
 lium, capite de iustitia, apud Ciceronem
 ad Athicum libr. 6. apud Plinium Iunio-
 rem in Epistola ad Flacum, apud Gellium,
 libro. 2. Noctium Athicarum, fit mentio
 in proemio digestorum à Iustiniano. in
 §. incipite. prope finem. Vbi Accursius
 non infestiuè nescio quid de caelis & vi-
 no comminiscitur ridiculus: inducantur
 ab Homero Glaucus & Diomedes singu-
 lari certamine congregientes, in ita vero
 pace, & renouato veteris amicitiae, & hos-
 pitij iure arma commutantes, accepit Dio-
 medes Glauci aurea, praestitit area, Iusti-
 nianus gloriatur, pro aereis legibus dedis-
 se aureas, non credunt Iustiniano viri sa-
 pientiores, qui mallent integras veterum
 Iureconsultorum leges, quam à Iustinia-
 no concissas, & crudeliter dilaniatas. Hæc
 erat rudis illo seculo permutatio inaequa-
 litate molesta & grauis. Procedente ve-
 ro tempore excusa pecunia est, quæ equa-
 litate quadam quantitatis rerum omnium
 veram æstimationem pensabat. Inde em-
 ptio & venditio iniri coeperunt, subor-

tis autem emptione & venditione, cog-
 nitæque utilitate quæ ex hoc contractu
 rebus hominum accedebat cum absolu-
 tam cuiusdam permutationis, cui homi-
 nes assueti erant, æqualitatem afferret per-
 mutatio & donatio veluti interfectione
 quadam defierunt ab hominum vlu, æqui-
 firnam enim conditionem afferre vide-
 batur emptio ex æqualitate, quam bene-
 ficium inuentæ pecuniæ secum adduxit.
 Itaque in omni hominum commercio
 emptio recepta est nec quicquam rectè
 gestum antiquiores arbitrati sunt quod si-
 ne venditione ficta vel vera reperiretur.
 Idque ut efficerent, pro pecunia cuius ad-
 huc nouus & rarus vfus erat: grauiere vtē-
 bantur, appenso tamen, & ita saepe libri-
 pens appedebatur, qui quod dabatur æris
 vel pecuniæ appenderet.

5 Quod vsque adeo inoleuit, ut in nuptiis
 & testamentis receptam sit, quæ testame-
 ta antiquiores ex hoc ære appenso, ut cu-
 iusdam veluti emptionis æqualitas & fir-
 mitas adesset, per æs & libram vocabant.
 Fiebat autem per imaginariam quādam
 emptionem & venditionem. Quinque
 testibus, & libripende ciuibus Romanis
 puberibus praesente, & eo qui emebat he-
 reditatem: quem familiae emptorem vo-
 cabant: idque lege duodecim tabularum
 constitutum fuerat, cum securitas testa-
 mentorum requireretur, de quo pauca
 Iustinianus in. §. 1. de testamen. Institu. li-
 bro. 2. cuius legis autoritate bona testato-
 ris emancipabantur, hoc est ab emptore
 emebantur, de quo emptore plura Theo-
 philus in dicto. §. 1. de testamentis. erat
 autem hic emptor similis heredi à quo
 reliqui tanquam hodie fideicommissa-
 rij reciperent: ita Suetonius in Nerone,
Ex hoc Domitius nascitur quem em-
ptore familiae pecunia q̄ in testamento
Augusti fuisse mox vulgo notatum est:
 & saepe ne periculum immineret testato-
 ri, nihil omnino relinquebatur emptori
 huic, & ne quicquam cōperiretur, quod